

Азаматтық қорғау органдары қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығын ұйымдастырудың мазмұны мен қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2024 жылғы 2 ақпандағы № 34 бұйрығы.

Қазақстан Республикасының "Құқық қорғау қызметі туралы" Заңының 36-бабының 3-тармағына, 5-бабының екінші бөлігіне, сондай-ақ "Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің мәселелері" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 23 қазандағы № 701 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі туралы ереженің 16-тармағының 170) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған:

1) осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес Азаматтық қорғау органдары қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығының мазмұны;

2) осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес Азаматтық қорғау органдары қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығын ұйымдастыру қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Кадр және тәрбие жұмысы департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың көшірмесін Қазақстан Республикасы Нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрыққа қол қойылған күннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Заң департаментіне осы тармақтың 1) тармақшасында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар вице-министріне және Қазақстан Республикасы

Төтенше жағдайлар министрлігінің Кадр және тәрбие жұмысы департаментіне (Т.Ә. Балқыбеков) жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр генерал-майор

С. Шәріпханов

Қазақстан Республикасы
Төтенше жағдайлар министрінің
2024 жылғы 2 ақпандағы
№ 34 бұйрығына
1-қосымша

Азаматтық қорғау органдары қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығының мазмұны

1. Осы Азаматтық қорғау органдарының қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығының мазмұны Қазақстан Республикасының "Құқық қорғау қызметі туралы" Заңының 36-бабының 3-тармағына, 5-бабының екінші бөлігіне, сондай-ақ "Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің мәселелері" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 23 қазандағы № 701 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі туралы ереженің 16-тармағының 170) тармақшасына сәйкес әзірленді және азаматтық қорғау органдарының қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің (бұдан әрі – қызметкерлер мен әскери қызметшілер) кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығының (бұдан әрі – кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы) мазмұнын айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың алдын алуға және жоюға, азаматтық қорғанысты ұйымдастыруға және жүргізуге, төтенше жағдай аймағындағы халыққа шұғыл медициналық және психологиялық көмек көрсетуге, өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған іс-шараларды жүргізу үшін қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби білімі мен дағдыларын жетілдіруге бағытталған.

3. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығының міндеттері:

1) қызметтік міндеттерді табысты орындауды қамтамасыз ететін білікті және тиімді іс-қимылдарға оқыту;

2) азаматтық қорғау органдарының қызметін регламенттейтін нормативтік құқықтық актілерді зерделеу, сондай-ақ оларды қызметтік міндеттерді жүзеге асыру кезінде практикалық қолдану;

3) қызметкерлер мен әскери қызметшілердің қызметтік жұмысының ерекшелігін ескере отырып, кәсіби сананы, жауапкершілік сезімін, кәсіби шеберлікті ұдайы жетілдіруге ұмтылысты қалыптастыру;

4) төтенше жағдайларға жедел ден қоюға, азаматтық қорғанысқа және авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізуге тұрақты әзірлікті қолдау;

5) психологиялық тұрақтылықты қалыптастыру, байқағыштықты, қырағылықты, есте сақтауды, ойлауды, дағдыларды және кәсіби-психологиялық қасиеттерді дамыту;

6) өрт, авариялық-құтқару техникасын, өрт-техникалық қару-жарақ пен жабдықты қолдану дағдыларын жетілдіру;

7) өрт-құтқару даярлығы, авариялық-құтқару жұмысы, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың, қауіпсіздік техникасының алдын алу және оларды жою бойынша іс-шаралардың профилактикасы бойынша дағдыларды жетілдіру болып табылады;

8) қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығының деңгейін айқындау;

9) қызметкерлер мен әскери қызметшілердің сыныптық біліктілігін айқындау.

Ескерту. 3-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4. Қызметкерлер мен әскери қызметшілерді кәсіби қызметтік дайындау мыналарды қамтиды:

- 1) арнайы даярлық;
- 2) әлеуметтік-құқықтық даярлық;
- 3) психологиялық даярлық;
- 4) саптық даярлық.

5. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби дене шынықтыру дайындығы мыналарды қамтиды:

- 1) дене шынықтыру дайындығы;
- 2) өрт-құтқару дайындығы.

6. Арнайы дайындық қызметкерлер мен әскери қызметшілердің тікелей кәсіби қызметті регламенттейтін нормативтік құқықтық актілерді зерделеуіне бағытталған.

7. Әлеуметтік-құқықтық дайындық қызметкерлер мен әскери қызметшілер арасында тәртіп пен құқықтық тәртіпті нығайтуға, сондай-ақ әлеуметтік кепілдіктерді қамтамасыз етуге, әлеуметтік қорғалу деңгейін айқындауға, қызметкерлер мен әскери қызметшілер мен олардың отбасы мүшелерін әлеуметтік қорғауды жүзеге асыру бойынша басқарушылық шешімдердің орындалуын ұйымдастыруға бағытталған.

8. Психологиялық даярлық қызметкерлер мен әскери қызметшілердің қызметтік жұмыстың кез келген жағдайларында кәсіби сауатты іс-әрекетке дайындығын қалыптастыруға, қызметкерлер мен әскери қызметшілердің қызметтік жұмысты жүзеге асыру кезінде туындайтын стресс факторларының теріс әсеріне психологиялық

тұрақтылығын арттыруға, қызметкерлер мен әскери қызметшілердің штаттық және экстремалды жағдайларда қызметтік міндеттерді тиімді шешуге ықпал ететін психологиялық қасиеттерін, дағдылары мен іскерлігін дамытуға бағытталған.

Ескерту. 8-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

9. Саптық дайындық қызметкерлер мен әскери қызметшілерде саптық дағдыларды қалыптастыруға және патриотизмге тәрбиелеуге бағытталған.

10. Дене шынықтыру күнделікті қызметтің қысылтаяң жағдайларында, сондай-ақ төзімділікті, спорттық және салауатты өмір салтын талап ететін жағдайларда жылдам әрекет ету және кедергілерді жеңу үшін қажетті физикалық қасиеттер мен дағдыларды қалыптастыруға және жетілдіруге бағытталған.

11. Өрт-құтқару даайындығы өрт, авариялық-құтқару техникасымен, өрт-техникалық қару-жарақпен және жабдықтармен жұмыс істеудің неғұрлым ұтымды және тиімді әдістер мен тәсілдерін саналы және шебер орындауды қалыптастыруға және жетілдіруге бағытталған.

Қазақстан Республикасы
Төтенше жағдайлар министрінің
2024 жылғы 2 ақпандағы
№ 34 бұйрығына
2-қосымша

Азаматтық қорғау органдарының қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығын ұйымдастыру қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Азаматтық қорғау органдарының қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығын ұйымдастыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасы "Құқық қорғау қызметі туралы" Заңының (бұдан әрі – Заң) 36-бабының 3-тармағына, 5-бабының екінші бөлігіне, сондай-ақ "Төтенше жағдайлар министрлігінің мәселелері" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 23 қазандағы № 701 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі туралы ереженің 16-тармағының 170) тармақшасына сәйкес әзірленді және азаматтық қорғау органдарының қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің (бұдан әрі – қызметкерлер мен әскери қызметшілер) кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығын (бұдан әрі – кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы) ұйымдастыру тәртібін айқындайды.

Осы Қағидалардың күші Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі білім беру ұйымының (бұдан әрі – білім беру ұйымы), (оқу орталықтары) курсанттарына, магистранттарына, докторанттарына, тыңдаушыларына және Қазақстан

Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі азаматтық қорғаныс әскери бөлімдерінің мерзімді әскери қызметінің әскери қызметшілеріне (бұдан әрі – әскери бөлімдер) қолданылмайды.

Ескерту. 1-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы қызметкерлер мен әскери қызметшілердің қызмет өткеру орны бойынша жүзеге асырылады.

3. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі аппаратының құрылымдық бөлімшелерінің (бұдан әрі - ТЖМ) бастықтары, ТЖМ ведомстволарының төрағалары, аумақтық органдардың, мемлекеттік мекемелердің, сондай-ақ білім беру ұйымдарының бастықтары, әскери бөлімдердің командирлері қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығын уақтылы және сапалы ұйымдастыруды қамтамасыз етеді.

4. Кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы бойынша сабақтарды ұйымдастыру үшін:

ТЖМ аппараты мен ведомстволарында – Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің немесе оның міндетін атқарушы тұлғаның бұйрығы шығарылады;

ТЖД Өрт сөндіру және авариялық-құтқару жұмыстары қызметтерінде (бұдан әрі – ӨС және АҚЖҚ) – ӨС және АҚЖҚ бастығының немесе оның міндеттерін атқарушының бұйрығы шығарылады;

әскери бөлімдерде – әскери бөлімдер командирінің немесе оның міндеттерін атқарушының бұйрығы шығарылады;

білім беру ұйымдарында – білім беру ұйымдары бастығының немесе оның міндеттерін атқарушының бұйрығы шығарылады.

Ескерту. 4-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.05.2025 № 207 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4-1. Қызметкерлер мен әскери қызметшілер кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы бойынша сабақтан мынадай дәлелді себептермен босатылады:

1) кезекшілікте (нарядта), еңбек демалысында, іссапарда болуы, сырқаты бойынша қызметте болмауы;

2) төтенше жағдайларды (өртті, су тасқынын, дүлей және техногендік зілзалаларды) жою бойынша жедел штабтың жұмысына қатысу;

3) орындаудың қысқа мерзімдерімен ерекше маңызы бар және күрделілігі бар тапсырмаларды (құжаттарды) орындау;

4) медициналық тексеруден өтуге (куәландырудан) және (немесе) дәрігердің қабылдауында болу.

Осы тармақта көрсетілген мән-жайлар құжатпен расталуы тиіс (бұйрықтар, қызметтік жазбалар, еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақтар).

Осы Қағидалардың осы тармағында аталған тұлғалар өткен материалды өз бетінше зерделейді және кәсіби қызметтік дайындық жөніндегі дәптерлерге конспектілерді енгізеді.

Ескерту. 4-1-тармақпен толықтырылды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-тарау. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығын ұйымдастыру тәртібі

1-Параграф. Қызметкерлер мен әскери қызметшілерді кәсіби қызметтік (кәсіби) дайындауды ұйымдастыру тәртібі

5. Кәсіби қызметтік дайындық – қызметкерлер мен әскери қызметшілерге жүктелген қызметтік міндеттерді ойдағыдай орындау үшін қажетті кәсіби білімді, іскерлікті және дағдыларды игеру мен ұдайы жетілдірудің ұйымдастырылған және мақсатты процесі болып табылады.

Қарауылдық (ауысымдық) қызмет атқаратын қызметкерлерге кәсіби қызметтік дайындық бойынша сабақтар "Өртке қарсы қызметтің жұмыс жарғысын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2017 жылғы 26 маусымдағы № 445 бұйрығымен бекітілген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15422 тіркелген) (бұдан әрі – № 445 бұйрық) Өртке қарсы қызметтің жұмыс жарғысының 11-қосымшасына сәйкес өртке қарсы қызмет бөлімшесі қарауылының күн тәртібімен айқындалатын оқу сағаттары шеңберінде өткізіледі.

6. Қызметкерлер мен әскери қызметшілерді кәсіби қызметтік дайындау жұмысын ұйымдастыру және дайындау мен өткізуді бақылау азаматтық қорғау органдарының кадр қызметтеріне (бұдан әрі – кадр қызметі), ал әскери бөлімдерде – жауынгерлік дайындық бөлімшелеріне жүктеледі.

Қарауылдық (ауысымдық) қызмет қызметкерлерін дайындау және кәсіби қызметтік дайындауды жүргізу бойынша жұмысты ұйымдастыру № 445 бұйрықпен айқындалады.

Ескерту. 6-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

7. Кәсіби қызметтік дайындық бойынша сабақтарды өткізуге қызметкерлер, әскери қызметшілер, жұмыскерлер (әкімшілік мемлекеттік және азаматтық қызметшілер), азаматтық қорғау органдарының құтқарушылары, сондай-ақ білім беру ұйымының профессорлық-оқытушылық құрамы тартылады.

Өзге мемлекеттік органдардың, ұйымдардың қызметкерлерін, сондай-ақ өзге де білім беру ұйымдарының профессорлық-оқытушылық құрамын және басқа да

адамдарды кәсіби қызметтік дайындау бойынша сабақтарды өткізуге (келісім бойынша) сабақтардың тақырыбы бойынша тартуға жол беріледі.

8. Кәсіби қызметтік дайындық бойынша сабақтар қаңтардан – қыркүйекке дейін қоса алғанда (бұдан әрі - оқу жылы) өткізіледі.

Ескерту. 8-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

9. Кадр қызметі немесе жауынгерлік дайындық бөлімшелері тоқсан сайын азаматтық қорғау органдарының құрылымдық бөлімшелерінің ұсынысы негізінде осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша қызметкерлер мен әскери қызметшілерді кәсіби қызметтік дайындау бойынша сабақтар өткізудің тақырыптық жоспарын (бұдан әрі – жоспар) қалыптастырады.

Ескерту. 9-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

10. Кәсіби қызметтік дайындық бойынша сабақтар кемінде екі тақырыпты қамти отырып, айына кемінде екі рет өткізіледі.

11. Кәсіби қызметтік дайындық шеңберінде сабақтар қызметкерлер мен әскери қызметшілердің қатысуымен акт залдарында, оқу (дәріс) сыныптарында (кабинеттерде) осы Қағидаларға 1-1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша кәсіби қызметтік дайындық жөніндегі дәптерлерде әр қызметкер мен әскери қызметшінің конспектілер жүргізе отырып дәріс түрінде дәріс түрінде өткізіледі.

Ескерту. 11-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

12. Саптық дайындық бойынша практикалық сабақтар нұсқау (тапсырма) бойынша жоспардан тыс үш айда кемінде бір рет өткізіледі:

Министрдің – ТЖМ аппараты мен ведомстволарының қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің қатысуымен ТЖМ саптық плацында және азаматтық қорғаныс бөлімшесімен бірге кадр қызметімен өткізіледі;

ТЖД бастығының – ТЖД қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің және білім беру ұйымдарының оқу орталықтарының қатысуымен ТЖД саптық плацтарында және бөлімшесі азаматтық қорғаныс бөлімшесімен бірге кадр қызметімен өткізіледі;

ТЖ(Б)Б бастығының – ТЖ(Б)Б қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің қатысуымен ТЖ(Б)Б саптық плацтарында және ТЖ(Б)Б бастықтары жүргізеді;

ТЖД, ТЖ(Б)Б өрт сөндіру бөлімдері (мамандандырылған), бекеттері мен отрядтары бастығының - осы бөлімшелер қызметкерлерінің қатысуымен саптық плацтарда өткізіледі және өрт сөндіру бөлімдерінің (мамандандырылған), бекеттер мен отрядтардың бастықтары өткізеді;

білім беру ұйымы бастығының – білім беру ұйымы қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің қатысуымен білім беру ұйымының саптық плацтарында азаматтық қорғаныс және әскери дайындық кафедрасымен өткізіледі;

әскери бөлімдер командирлерінің – әскери бөлімдер әскери қызметшілерінің қатысуымен әскери бөлімдердің саптық плацтарында және жауынгерлік дайындық бөлімшесімен өткізіледі.

Бұл ретте саптық дайындық бойынша практикалық сабақтардың өткізілуін бақылауды азаматтық қорғау органдарының кадр қызметтері жүзеге асырады.

Ескерту. 12-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

13. Арнайы және әлеуметтік-құқықтық дайындық бойынша сабақты жоспардан тыс сабақтардың тақырыптары бойынша белгілі бір адамдардың не азаматтық қорғау органдарының құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен жеке нысанда өткізуге жол беріледі.

14. Арнайы, әлеуметтік-құқықтық және саптық дайындық (практикалық сабақты қоспағанда) бойынша ТЖД, ТЖБ(Б) өрт сөндіру (мамандандырылған) бөлімдерінің, бекеттердің, жасақтарының қызметкерлерімен және әскери қызметшілерімен қашықтықтан бейнебайланыс құралдары арқылы сабақтар өткізуге жол беріледі.

Ескерту. 14-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

15. Бекітілген жоспарға сәйкес, сабақ басталғанға дейін үш жұмыс күнінен кешіктірмей тиісті тақырып бойынша жауапты бөлімше кадр қызметіне кәсіби қызметтік дайындық бойынша материалды (бұдан әрі - материал) ұсынады.

16. Материалды жауапты бөлімшенің қызметкері мемлекеттік және орыс тілдерінде дайындайды. Визуалды қабылдау үшін материал компьютерлік бағдарламаларды немесе фото-видео материалдарды қолдана отырып презентация жасаумен бірге жүреді.

Азаматтық қорғау органдарының құрылымдық бөлімшелерінің бастықтары кадр қызметіне немесе жауынгерлік дайындық бөлімшесіне ұсынылатын материалдарды сапалы дайындауды қамтамасыз етеді.

Ескерту. 16-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

17. Кадр қызметтері немесе жауынгерлік дайындық бөлімшелері осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша қатысу журналын жүргізе отырып, қызметкерлер мен әскери қызметшілердің ұсынылатын материалдардың сапасын және сабаққа қатысуын бақылауды жүзеге асырады.

Ескерту. 17-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен

соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

18. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

19. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

20. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

21. Кәсіби қызметтік дайындық процесінде пайдаланылатын материалдар кадр қызметінде немесе жауынгерлік дайындық бөлімшелерінде электрондық ақпарат тасығыштарда (дискілер, есте сақтау құрылғылары, қатты дискілер) сақталады.

Ескерту. 21-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-Параграф. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби дене шынықтыру дайындығын ұйымдастыру тәртібі

22. Кәсіби дене шынықтыру дайындығын:

- 1) ТЖМ аппараты мен ведомстволарында, ТЖД, ТЖ(Б)Б – кадр қызметі;
- 2) ТЖД, ТЖ(Б)Б өрт сөндіру бөлімдерінде (мамандандырылған), бекеттері мен жасақтарында – өрт сөндіру бөлімдерінің (мамандандырылған), бекеттері мен жасақтарының бастықтары;
- 3) әскери бөлімдерде – жауынгерлік дайындық бөлімшесі;
- 4) ТЖМ білім беру ұйымында – өрт-құтқару және дене шынықтыру дайындығы кафедрасы ұйымдастырады.

Кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы бойынша сабақтарды ұйымдастыру туралы бұйрықтарда осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша сабақтарды өткізу кестесі бекітіледі.

Ескерту. 22-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

23. Кәсіби дене шынықтыру дайындығы күнделікті қызметте қызметтік міндеттерді орындау үшін қызметкерлер мен әскери қызметшілерде қажетті дене дағдыларын қалыптастыруға бағытталған спорттық сабақтар кешені және өрт-құтқару дайындығы бойынша нормативтерді пысықтауды білдіреді.

24. Кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша сабақтарда дене бітімі мен ептілікті сақтау мақсатында кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша дене шынықтыру жаттығулары орындалады.

Кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша дене шынықтыру жаттығулары осы Қағидаларға 3-1-қосымшаға сәйкес айқындалады және жіктеледі.

Ескерту. 24-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

25. Кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша сабақтар күнтізбелік жыл ішінде жергілікті жағдайлар мен азаматтық қорғау органдарының материалдық базасын ескере отырып, қызметтік уақыт есебінен аптасына кемінде екі рет бір жарым сағаттан өткізіледі.

Ескерту. 25-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

26. Осы Қағидалардың 22-тармағында санамаланған бөлімшелер (тұлғалар) осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша қатысу журналын жүргізе отырып, қызметкерлер мен әскери қызметшілердің сабақтарға қатысуын бақылауды жүзеге асырады.

Ескерту. 26-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

26-1. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

27. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

28. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

29. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

30. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

31. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

32. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

33. Алып тасталды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3-тарау. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығының деңгейін айқындау тәртібі

Ескерту. 3-тараумен толықтырылды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

34. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығының деңгейін айқындау үшін мынадай тексерулер жүргізіледі:

- 1) аралық тексеру – мамыр-маусым айларында;
- 2) қорытынды тексеру - қараша-желтоқсан айларында;
- 3) инспекторлық тексеру – кешенді, бақылау және қорытынды тексерулер шеңберінде.

35. Тексеру:

1) кәсіби қызметтік дайындық бойынша – қызметкерлер мен әскери қызметшілердің арнайы және әлеуметтік-құқықтық дайындықтан өткен тақырыптарды білуге арналған тестілеуді (бұдан әрі - тестілеу) тапсыру;

2) кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша - қызметкерлер мен әскери қызметшілердің осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтерді тапсыру нысандарында жүргізіледі.

36. Қызметкерлер мен әскери қызметшілер тексерулерден мынадай дәлелді себептер бойынша босатылады:

- 1) кезекшілікте (нарядта), еңбек демалысында, іссапарда болуы, сырқаты бойынша қызметте болмауы;
- 2) төтенше жағдайларды (өртті, су тасқынын, дүлей және техногендік зілзалаларды) жою бойынша жедел штабтың жұмысына қатысу.

Осы тармақта көрсетілген мән-жайлар құжатпен расталуы тиіс (бұйрықтар, қызметтік жазбалар, еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақтар, кезекшілік кестелері).

Осы тармақта көзделген дәлелді себептер бойынша кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы бойынша тексеруге қатыспаған қызметкерлер мен әскери қызметшілер қызметке шыққаннан соң бір ай ішінде тексеруден өтеді.

Бұл ретте, медициналық мекемелер беретін медициналық анықтамалардың негізінде дене шынықтырудан босатылымы бар қызметкерлер мен әскери қызметшілер медициналық анықтамалардың қолданылу мерзімі аяқталған күннен бастап бір ай ішінде кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша тексеруден өтеді.

37. Тестілеу қызметкерлер мен әскери қызметшілердің таңдауы бойынша мемлекеттік немесе орыс тілдерінде қағаз форматта жүргізіледі.

38. Кадр қызметі немесе жауынгерлік дайындық бөлімшесі құрылымдық бөлімшелермен бірлесіп тестілеу сұрақтарын дайындайды.

39. Тестілеуді өткізу алдында кадр қызметі немесе жауынгерлік дайындық бөлімшесі тестілеуді өткізу туралы нұсқама өткізеді.

40. Қызметкерлерге және әскери қызметшілерге тестілеуден өту кезінде:

- 1) қабылдаушы, таратушы электрондық құрылғылар мен байланыс құралдарын алып жүру және пайдалануға;
- 2) кәсіби қызметтік дайындық материалдарын пайдалануға;

3) басқа адамдармен сұрақтарға кеңестер алу немесе беру мақсатында келіссөздер жүргізуге жол берілмейді.

41. Осы Қағидалардың 40-тармағында көзделген талаптар бұзылған жағдайларда еркін нысанда акт жасалына отырып, тестілеуден өтудің қанағаттанарлықсыз нәтижесін бере отырып, қызметкерлер мен әскери қызметшілер одан әрі тестілеуден шеттетіледі.

42. Арнайы және әлеуметтік-құқықтық дайындықтан өткен тақырыптарды білуге арналған тест сұрақтарының саны – 20 сұрақты құрайды.

43. Тестілеудің жалпы уақыты - 30 минут.

44. Тестілеу нәтижелерін кадр қызметі немесе жауынгерлік дайындық бөлімшесі осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша екі данада береді, тестілеу нәтижелерінің бір данасы қызметкерге немесе әскери қызметшіге беріледі, екіншісі кадр қызметінде немесе жауынгерлік дайындық бөлімшесінде сақталады.

45. Тестілеу шегі дұрыс жауаптардың кем дегенде 50% құрайды.

46. Егер тестілеу бойынша қызметкер немесе әскери қызметші шекті мәнге ие болмаса, онда тестілеу өтпеген болып есептеледі.

47. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша тексеру осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтерді орындауы арқылы жүргізіледі.

48. Қызметкерлер мен әскери қызметшілерді кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша тексеру кезінде нормативтерді қабылдауды осы Қағидалардың 22-тармағында аталған қызметтер кадр қызметінің қатысуымен жүзеге асырады.

Қызметкерлер мен әскери қызметшілер орындайтын міндеттердің ерекшелігін ескере отырып нормативтерді орындау кезінде осы Қағидаларға 9 - қосымшаға сәйкес кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша қызметкерлер мен әскери қызметшілер санаттарына бөлінеді.

49. Нормативтерді орындау кезінде қызметкерлер мен әскери қызметшілер оларды мынадай тәртіппен орындайды:

1) ерлер:

60 немесе 100 метрге жүгіру немесе қайтармалы жүгіру;

1000 метр қашықтыққа жүгіру;

кешенді күш жаттығулары немесе тартылу;

шабуыл сатысымен 4-қабаттың терезесіне көтерілу немесе орнатылған жылжымалы сатымен оқу мұнарасының 3-қабатының терезесіне көтерілу;

2) әйелдер:

60 немесе 100 метрге жүгіру немесе қайтармалы жүгіру;

1000 метр қашықтыққа жүгіру;

кешенді күш жаттығулары;

құтқару арқанын конструкцияға төрт тәсілдің бірімен бекіту.

50. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша жеке бағалауы мынадай тәртіппен қойылады:

"өте жақсы" - егер барлық бағалар "өте жақсы" болса немесе екі "өте жақсы" және бір "жақсы" болса;

"жақсы" - бір "өте жақсы" және екі "жақсы" баға, бір "өте жақсы" баға, екіншісі "жақсы" және үшіншісі "қанағаттанарлық", немесе екі "өте жақсы" және бір "қанағаттанарлық" баға немесе екі "қанағаттанарлық" баға немесе екі "жақсы" баға және бір баға "қанағаттанарлық" немесе барлық бағалар "жақсы";

"қанағаттанарлық" - егер бір баға "жақсы" және екі баға "қанағаттанарлық" болса немесе барлық бағалар "қанағаттанарлық" болса;

"қанағаттанарлықсыз" – егер нормативтердің біреуінен "қанағаттанарлықсыз" деген баға алынса.

Өрт-құтқару дайындығы бойынша бағалау кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтерді тапсыру ведомосіне жазыла отырып, жеке қойылады.

51. Егер нормативтердің бірі бойынша қызметкер немесе әскери қызметші "қанағаттанарлықсыз" деген баға алған жағдайда, қалған нормативтер бойынша алынған бағаларға қарамастан, қызметкер немесе әскери қызметші белгіленген нормативтерді тапсырмаған болып есептеледі.

52. Кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтерді тапсыру ведомосі осы Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ресімделеді, онымен қызметкерлер мен әскери қызметшілер қол қойып танысады.

53. Тестілеу бойынша шекті мәнге ие болған және кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтерді сәтті тапсырған қызметкерлер мен әскери қызметшілер кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы бойынша тексеруден сәтті өтті деп есептеледі.

Тестілеу бойынша шекті мәнге ие болмаған және (немесе) кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтерді тапсырмаған қызметкерлер мен әскери қызметшілер кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығының тексеруінен өтпеген болып есептеледі.

4-тарау. Кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығы бойынша тексеру қорытындылары бойынша қызметкерлер мен әскери қызметшілердің сыныптық біліктілігін айқындау тәртібі

Ескерту. 4-тараумен толықтырылды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

54. Кәсіби қызметтік және дене шынықтыру дайындығы бойынша тексеру қорытындылары қызметкерлер мен әскери қызметшілердің сыныптық біліктілігін айқындау үшін негіздердің бірі болып табылады.

Азаматтық қорғау органдары қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің сыныптық біліктілігін айқындау тәртібі "Азаматтық қорғау органдары қызметкерлері мен әскери қызметшілерінің сыныптық біліктілігін айқындау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2025 жылғы 27 маусымдағы № 252 бұйрығына сәйкес айқындалады.

Азаматтық қорғау органдары
қызметкерлері мен әскери
қызметшілерінің кәсіби
қызметтік (кәсіби) және дене
шынықтыру дайындығын
ұйымдастыру қағидаларына
1-қосымша

Нысан

Бекітемін

_____ бастығы
20__ жылғы " __ " _____

Қызметкерлер мен әскери қызметшілерді кәсіби қызметтік дайындау бойынша сабақтарды өткізудің 20__ жылғы _____ тоқсанға арналған тақырыптық жоспары (қызмет атауы)

Күні	Сабақтарды өткізу уақыты мен орны	Сабақты өткізу нысаны	Пәндер мен сабақ тақырыптарының атауы	Сабақ өткізуге жауапты қызметкердің/ әскери қызметшінің лауазымы, тегі аты әкесінің аты

Құрады:

Азаматтық қорғау органдары
қызметкерлері мен әскери
қызметшілерінің кәсіби
қызметтік (кәсіби) және дене
шынықтыру дайындығын
ұйымдастыру қағидаларына
1-1-қосымша
Нысан

Ескерту. 1-1-қосымшамен толықтырылды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.
(Титул парағы)

Кәсіби қызметтік (кәсіби) дайындық дәптері _____
_____ (қызметкердің немесе әскери қызметшінің лауазымы, атағы, Т. А. Ә. (бар болса))

Ескертпе:

1. Дәптерді азаматтық қорғау органдарының әрбір қызметкері мен әскери қызметшісі жүргізеді.

2. Дәптерге арнайы, әлеуметтік-құқықтық, психологиялық, саптық дайындықтары бойынша дәрістер түрінде өткізілген барлық теориялық сабақтар, саптық, дене шынықтыру және өрт-құтқару дайындықтары бойынша практикалық сабақтарды қоспағанда, жазылады.

3. Конспектілер әрбір қызметкердің және әскери қызметшінің жазуымен толтырылады, бұл ретте әрбір өткен тақырып бойынша конспектілердің көлемі кемінде 2 бетті құрауы тиіс.

4. Оқу жылының соңында дәптерлер азаматтық қорғау органдарының құрылымдық бөлімшелерінде сақталады.

Азаматтық қорғау органдары
қызметкерлері мен әскери
қызметшілерінің кәсіби
қызметтік (кәсіби) және дене
шынықтыру дайындығын
ұйымдастыру қағидаларына
2-қосымша

Нысан

(Титул парағы)

(азаматтық қорғау органы) Қатысу журналы (өткен бағдарламаны және кәсіби қызметтік (кәсіби) бойынша теориялық және практикалық сабақтарға қатысуды есепке алу және қызметкерлер мен әскери қызметшілердің дене шынықтыру дайындығы)

Ескерту. 2-қосымшаға өзгеріс енгізілді – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

(титул парағының айналымы)

Журнал жүргізу:

1. Қызметкерлер мен әскери қызметшілердің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығының әрбір түрі үшін жеке бөлім және қажетті беттер саны бөлінеді.

2. Журнал осы Қағидалардың 22-тармағында санамаланған бөлімшелермен (тұлғалармен) жүргізіледі.

3. Журналда:

барлық теориялық сабақтар, сондай-ақ кәсіби дене шынықтыру және саптық дайындық бойынша практикалық сабақтар;

қызметкерлер мен әскери қызметшілердің сабаққа қатысуы есепке алынады.

4. Сабаққа келу "+" белгісімен белгіленеді.

5. Сабақта болмауы: демалыс – "д", іссапар – "і", кезекшілік (наряд), төтенше жағдайларды (өрттерді, су тасқынын, дүлей және техногендік зілзалаларды) жою жөніндегі жедел штабтың жұмысына қатысу– "к" немесе "н", сырқаты бойынша немесе медициналық тексеруден өту және (немесе) сондай – ақ дәрігердің қабылдауында болу – "с", оқу демалысы немесе іссапар – "о", баянаты бойынша немесе ерекше маңызы бар және орындау мерзімдері қысылған тапсырмаларды (күжаттарды) орындау – "б", белгісіз себептермен – "-".

6. Оқу жылының соңында журнал осы Қағидалардың 22-тармағында санамаланған бөлімшелерде (тұлғаларда) сақталады.

Мазмۇنى

№ р/н	Журнал бөлімдерінің атауы	Беттер
1	Оқу бағдарламасын және сабаққа қатысуды есепке алу:	
2	Арнайы дайындық	
3	Әлеуметтік-құқықтық дайындық	
4	Психологиялық дайындық	
5	Саптық дайындық	
6	Дене шынықтыру	
7	Өрт-құтқару дайындығы	

(журнал бөлімдері)

1-тарау. Оқу бағдарламасын және сабаққа қатысуды есепке алу

Арнайы дайындық (кәсіби дайындықтың түрі)

[illegible]

Әлеуметтік-құқықтық дайындық (кәсіби дайындықтың түрі)

[illegible]

№	Атағ ы	Т.А. Ә.																Күні	тақ ыры бы	ада мны ң қол ы
---	-----------	------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------	------------------	-----------------------------

Психологиялық дайындық (кәсіби дайындықтың түрі)

№	Атағ ы	Т.А. Ә.	Сабақ күні												Күні	Сабақ тақ ыры бы	Сабақ өткізген адамның қолы

Саптық дайындық (кәсіби дайындықтың түрі)

№	Атағ ы	Т.А. Ә.	Сабақ күні												Күні	Сабақ тақ ыры бы	Сабақ өткізген адамның қолы

Дене шынықтыру дайындығы (кәсіби дайындықтың түрі)

№	Т.А. .Ә.	Сабақ күні															Күні	Сабақ тақ ыр ыбы

Өрт-құтқару дайындығы (кәсіби дайындықтың түрі)

№	Т.А. .Ә.	Сабақ күні															Күні	Сабақ тақ ыр ыбы

Азаматтық қорғау органдары
қызметкерлері мен әскери
қызметшілерінің кәсіби

Нысан

Кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша сабақтар өткізу КЕСТЕСІ

1 тоқсан														
Бөлімшелер	Қаңтар					Ақпан					Наурыз			
	Күні					Күні					Күні			
Құрылымдық бөлімшелер	Сабақ түрі (Д-Ө)					Сабақ түрі (Д-Ө)					Сабақ түрі (Д-Ө)			
2 тоқсан														
Бөлімшелер	Сәуір					Мамыр					Маусым			
	Күні					Күні					Күні			
Құрылымдық бөлімшелер	Сабақ түрі (Д-Ө)					Сабақ түрі (Д-Ө)					Сабақ түрі (Д-Ө)			
3 тоқсан														
Бөлімшелер	Шілде					Тамыз					Қыркүйек			
	Күні					Күні					Күні			
Құрылымдық бөлімшелер	Сабақ түрі (Д-Ө)					Сабақ түрі (Д-Ө)					Сабақ түрі (Д-Ө)			
4 тоқсан														
Бөлімшелер	Қазан					Қараша					Желтоқсан			
	Күні					Күні					Күні			
Құрылымдық бөлімшелер	Сабақ түрі (Д-Ө)					Сабақ түрі (Д-Ө)					Сабақ түрі (Д-Ө)			

Ескерту: Д - дене шынықтыру дайындығы, Ө - өрт-құтқару дайындығы.
Азаматтық қорғау органдары

Кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша дене шынықтыру жаттығулары және олардың жіктелуі

Ескерту. 3-1-қосымшамен толықтырылды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.09.2025 № 402 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№ р/с	Дене жаттығуларының атауы	Дене жаттығуларының жіктелуі
1.	Жатып тұрып қолды бүгу	Күш
2.	Белтемірде тартылу	
3.	Өз салмағымен отырып-тұру	
4.	Жатып тіреліп тұру	
5.	Оң және сол аяққа адым жасау (салмақпен, салмақсыз)	
6.	Күштік жаттығулар кешені	
7.	Гир көтеру (жұлқа көтеру, сілке көтеру)	
8.	60 және 100 метр қашықтыққа жүгіру	Жылдамдық
9.	500 метр қашықтыққа жүгіру	
10.	Қайтармалы жүгіру	
11.	Кедергілер арқылы жүгіру (конустар, тосқауылдар)	
12.	1000 метр қашықтыққа жүгіру	Төзімділік
13.	3000 метр қашықтыққа жүгіру	
14.	5000 метр қашықтыққа жүгіру	
15.	Оқу мұнарасының 4-қабатының терезесіне шабуыл сатысымен көтерілу	Қолданбалы-өрт сөндіру
16.	Оқу мұнарасының 3-қабатының терезесіне орнатылған жылжымалы саты арқылы көтерілу	
17.	Ғимарат құрылымына құтқару арқанын байлаудың төрт тәсілінің бірімен бекіту	

кәсібі) және дене шынықтыру
дайындығын ұйымдастыру
қағидаларына
7-қосымша
Нысан

Ескерту. 4-қосымшаның оң жақ жоғарға бұрышты жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтер

1-тарау. Ерлерге арналған "А" санатындағы кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтер

№	Жаттығудың атауы	Бағалау	Медициналық жас топтары							
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			23-тен	23-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55 және одан жоғары.
1-Параграф. Күштік дайындық деңгейін бағалау										
1.	Белтемірге тартылу (рет саны)	өте жақсы	15	14	12	10	8	7	6	4
		жақсы	13	12	10	8	6	5	4	3
		қанағаттанарлық	11	10	8	6	4	3	2	2
2.	Күш жаттығуларының кешені (қайталау саны)	өте жақсы	5	5	4	3	5	4	3	3
		жақсы	4	4	3	2	4	3	2	2
		қанағаттанарлық	3	3	2	1	3	2	1	1
2-Параграф. Жылдамдыққа дайындық деңгейін бағалау										
3.	100 метр жүгіру (секунд)	өте жақсы	13,0	13,5	14,0	15,0	-	-	-	-
		жақсы	13,5	14,0	14,5	15,5	-	-	-	-
		қанағаттанарлық	14,0	14,5	15,0	16,0	-	-	-	-
4.	10х10 метр қайтармалы жүгіру (секунд)	өте жақсы	25	26	27	28	30	31	32	-
		жақсы	26	27	28	29	31	32	33	-
		қанағаттанарлық	27	28	29	30	32	33	34	-
5.		өте жақсы	-	-	-	-	9,5	10,0	10,5	13,0
		жақсы	-	-	-	-	10,0	10,5	11,0	14,0

8.	Күш жаттығуларының кешені (қайталау саны)	өте жақсы	38	35	32	29	26	22	18
		жақсы	35	32	29	26	22	18	14
		қанағаттанарлық	32	29	26	23	18	14	10

2-Параграф. Жылдамдыққа дайындық деңгейін бағалау

9.	100 метр жүгіру (секунд)	өте жақсы	17,0	17,5	18,0	-	-	-	-
		жақсы	17,5	18,0	18,5	-	-	-	-
		қанағаттанарлық	18,0	18,5	19,0	-	-	-	-
10.	6 рет 10 метр қайтармалы жүгіру (секунд)	өте жақсы	18	20	22	24	26	-	-
		жақсы	19	21	23	25	27	-	-
		қанағаттанарлық	20	22	24	26	28	-	-
11.	60 метр жүгіру (секунд)	өте жақсы	-	-	-	12,0	13,0	14,0	15,0
		жақсы	-	-	-	13,0	14,0	15,0	16,0
		қанағаттанарлық	-	-	-	14,0	15,0	16,0	17,0

3-Параграф. Төзімділік деңгейін бағалау

12.	1000 метр жүгіру (минут, секунд)	өте жақсы	4,50	5,10	5,30	6,00	6,20	-	-
		жақсы	5,10	5,30	5,50	6,20	6,40	-	-
		қанағаттанарлық	5,30	5,50	6,10	6,40	7,00	-	-

4-Параграф. Өрт-құтқару дайындығы

13.	Құтқару арқанын ғимарат құрылысына 4 тәсілдің бірімен бекіту (сек.)	өте жақсы	4	4,5	5	5,5	6	-	-
		жақсы	5	5,5	6	6,5	7	-	-
		қанағаттанарлық	6	6,5	7	7,5	8	-	-

Ескертпе:

VI және VII (әйелдер) медициналық-жас топтарында нормативтерді тапсыру кезінде дене шынықтыру дайындығы үшін баға екі нормативтерді орындау бойынша қойылады.

Әйелдерге арналған күш жаттығуларының жиынтығы жас санаттарын ескере отырып, бір шеңбер/қайталау саны.

Әйелдерге арналған күштік жаттығулар кешені бір минут бойы тоқтаусыз орындалады, арқада жатып, қол ұшынан иыққа немесе желкеге қарай алғашқы 30 секунд, шынтақпен тізеге тигізгенге дейін алға еңкеюдің ең көп саны, аяқтар бекітілген (аяқтың сәл бүгілуіне жол беріледі), бастапқы қалыпқа оралған кезде

тіректі жауырынмен тигізу қажет; содан кейін тізені төңкеріп тастау қажет; келесі 30 секунд ішінде тынығу үшін кідіріссіз және жатып тіреуде қолды бұғу мен созудың ең көп санын орындау керек (денені түзу, қолды тірекке тигізгенге дейін бұғу керек).

Жаттығуды дұрыс орындамаған жағдайда үш реттен артық емес "санамау" пәрмені беріледі, одан кейін қызметкер/әскери қызметші жаттығуды орындаудан шығарылады.

3-тарау. Ерлерге арналған "Б" санатындағы кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтер

№	Жаттығудың атауы	Бағалау	Медициналық жас топтары							
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			23-тен	23-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55 және одан жоғары
1-Параграф. Күштік дайындық деңгейін бағалау										
14.	Белтемі рге тартылу (рет саны)	ө те жақсы	14	13	11	9	7	5	4	3
		жақсы	12	11	9	7	5	4	3	2
		қанағатт анарлық	10	9	7	5	3	3	2	1
15.	Күш жаттығуларының кешені (қайталау саны)	ө те жақсы	5	4	3	3	4	4	3	3
		жақсы	4	3	2	2	3	3	2	2
		қанағатт анарлық	3	2	1	1	2	2	1	1
2-Параграф. Жылдамдыққа дайындық деңгейін бағалау										
16.	100 метр жүгіру (секунд)	ө те жақсы	14,0	14,5	15,0	16,0	-	-	-	-
		жақсы	14,5	15,0	15,5	16,5	-	-	-	-
		қанағатт анарлық	15,0	15,5	16,0	17,0	-	-	-	-
17.	10x10 метр қайтармалы жүгіру (секунд)	ө те жақсы	26	27	28	29	31	32	33	-
		жақсы	27	28	29	30	32	33	34	-
		қанағатт анарлық	28	29	30	31	33	34	35	-
18.	60 метр жүгіру (секунд)	ө те жақсы	-	-	-	-	10,5	11,0	11,5	13,0
		жақсы	-	-	-	-	11,0	11,5	12,0	14,0
		қанағатт анарлық	-	-	-	-	11,5	12,0	12,5	15,0
3-Параграф. Төзімділік деңгейін бағалау										
19.	1000 метр жүгіру (секунд)	ө те жақсы	3,45	4,00	4,15	4,30	4,45	5,30	6,30	-
		жақсы	4,00	4,15	4,30	4,45	5,00	6,00	7,00	-

	минут, секунд)	қанағатт анарлық	4,15	4,30	4,45	5,00	5,15	6,30	7,30	-
4-Параграф. Өрт-құтқару дайындығы										
20.	Орнатылған жылжымалы баспалдақпен оқу мұнарасының 3-қабатының терезесін көтерілу (секунд)	өте жақсы	8	9	10	11	12	13	14	15
		жақсы	10	11	12	13	14	15	16	17
		қанағатт анарлық	12	13	14	15	16	17	18	19
Ескертпе: Ерлерге арналған күш жаттығуларының кешені жас санаттарын ескере отырып орындалады бір шеңбер/қайталау саны: 1) қолды тіреп жатып бұғу және жазу (тік дене, қолды иық еніне тіректі кеудеге тигізгенге дейін бұғу) – 10 рет (I – IV топ), 5 рет - (V – VIII топ); 2) қолды тіреп жатып аяқты отырып қалыпқа келтіру (тізе иық деңгейіне дейін) және жатып тірекке бастапқы қалыпқа оралу – 10 рет (I – IV топ), 5 рет - (V – VIII топ); 3) отырған қалпынан (жамбас пен жіліншік арасындағы бұрыш 90 градустан төмен, қолдар еденге тиеді) жоғары секіріп шығу (жоғары созылған қолдар, дене, аяқтар бір түзуді құрайды) және бастапқы қалыпқа оралу-10 рет (I – IV топтар), 5 рет – (V-VIII топтар); 4) арқаға, қол мен иыққа немесе желкеге жату, тізенің шынтақпен жанасуына дейін дененің алға еңкеюі (аяқтың сәл бүгілуіне жол беріледі), бастапқы қалыпқа оралған кезде тірекке жауырынмен тигізу қажет – 10 рет (I – IV топ), 5 рет - (V – VIII топ). Жаттығулар тоқтаусыз орындалады, кешендер арасындағы интервал 10 секундтан аспайды. Жаттығуды дұрыс орындамаған жағдайда үш реттен артық емес "санамау" пәрмені беріледі, одан кейін қызметкер/әскери қызметші жаттығуды орындаудан шығарылады.										

4-тарау. Әйелдерге арналған "Б" санатындағы кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтер

№	Жаттығу дың атауы	Бағалау	Медициналық жас топтары						
			I	II	III	IV	V	VI	VII
			23-тен	23-29	30-34	35-39	40-44	45-47	48 және одан жоғары
1-Параграф. Күштік дайындық деңгейін бағалау									
21.	Күш жаттығу ларының кешені (қайталау саны)	өте жақсы	35	32	29	26	23	19	15
		жақсы	32	29	26	23	19	15	11
		қанағатта нарлық	29	26	23	20	15	11	7

2-Параграф. Жылдамдыққа дайындық деңгейін бағалау

22.	100 метр жүгіру (секунд)	ө т е жақсы	18,0	18,5	19,0	-	-	-	-
		жақсы	18,5	19,0	19,5	-	-	-	-
		қанағаттанарлық	19,0	19,5	20,0	-	-	-	-
23.	6 рет 10 метр қайтармалы жүгіру (секунд)	ө т е жақсы	19	21	23	25	27	-	-
		жақсы	20	22	24	26	28	-	-
		қанағаттанарлық	21	23	25	27	29	-	-
24.	60 метр жүгіру (секунд)	ө т е жақсы	-	-	-	12,5	13,5	14,5	15,5
		жақсы	-	-	-	13,5	14,5	15,5	16,5
		қанағаттанарлық	-	-	-	14,5	15,5	16,5	17,5

3-Параграф. Төзімділік деңгейін бағалау

25.	1000 метр жүгіру (минут, секунд)	ө т е жақсы	5,10	5,30	5,50	6,20	6,40	-	-
		жақсы	5,30	5,50	6,10	6,40	7,00	-	-
		қанағаттанарлық	5,50	6,10	6,30	7,00	7,20	-	-

4-Параграф. Өрт-құтқару дайындығы

26.	Құтқару арқанын ғимарат құрылысына 4 тәсілдің бірімен бекіту (сек.)	ө т е жақсы	4	4,5	5	5,5	6	-	-
		жақсы	5	5,5	6	6,5	7	-	-
		қанағаттанарлық	6	6,5	7	7,5	8	-	-

Ескертпе:

VI және VII (әйелдер) медициналық-жас топтарында нормативтерді тапсыру кезінде дене шынықтыру дайындығы үшін баға екі нормативтерді орындау бойынша қойылады.

Әйелдерге арналған күш жаттығуларының жиынтығы жас санаттарын ескере отырып, бір шеңбер/қайталау саны.

Әйелдерге арналған күштік жаттығулар кешені бір минут бойы тоқтаусыз орындалады, арқада жатып, қол ұшынан иыққа немесе желкеге қарай алғашқы 30 секунд, шынтақпен тізеге тигізгенге дейін алға еңкеюдің ең көп саны, аяқтар бекітілген (аяқтың сәл бүгілуіне жол беріледі), бастапқы қалыпқа оралған кезде тіректі жауырынмен тигізу қажет; содан кейін тізені төңкеріп тастау қажет; келесі 30 секунд ішінде тынығу үшін кідіріссіз және жатып тіреуде қолды бұғу мен созудың ең көп санын орындау керек (денені түзу, қолды тірекке тигізгенге дейін бұғу керек).

Жаттығуды дұрыс орындамаған жағдайда үш реттен артық емес "санамау" пәрмені беріледі, одан кейін қызметкер/әскери қызметші жаттығуды орындаудан шығарылады.

Азаматтық қорғау органдары
қызметкерлері мен әскери

қызметшілерінің кәсіби
қызметтік (кәсіби) және дене
шынықтыру дайындығын
ұйымдастыру қағидаларына
8-қосымша

Ескерту. 8-қосымшамен толықтырылды – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің
16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Кәсіби қызметтік дайындық бойынша тестілеу нәтижесі

(азаматтық қорғау органы)

Тегі, аты, әкесінің аты: _____

Лауазымы: _____

Атағы: _____

Тесттің атауы _____

Арнайы дайындық 10 _____

Әлеуметтік-құқықтық дайындық 10 _____

Тестілеуге жауапты тұлғаның қолы: _____

Тестіленушінің қолы: _____

Тестілеу күні: ____ . ____ . ____

ҚАЗАҚСТАН
АР-НАМЫС ПЕН БОРЫШ - ОТАН ҚЫЗМЕТІНЕ
ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР МИНИСТРЛІГІ
ТЖМ

Тесттегі сұрақтар саны _____

Дұрыс жауаптар саны _____

Дұрыс жауаптардың пайыздық көрінісі _____

Нәтиже _____

Азаматтық қорғау органдары
қызметкерлері мен әскери

қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығын ұйымдастыру қағидаларына 9-қосымша Нысан

Ескерту. 5-қосымшаның оң жақ жоғарға бұрышы жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша қызметкерлер мен әскери қызметшілердің санаттары

Ескерту. 5-қосымша жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.05.2025 № 207 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. "А" санатындағы қызметкерлер мен әскери қызметшілер:

1) Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің (бұдан әрі - ТЖМ) Төтенше жағдайлар департаменттері (бұдан әрі - ТЖД):

жүргізуші-қызметкерді қоспағанда, өрт сөндіру және авариялық-құтқару жұмыстарын ұйымдастыру жөніндегі бөлімшелердің қызметкерлері;

2) ТЖМ ТЖД-ның Төтенше жағдайлар басқармалары (бөлімдері) (бұдан әрі - ТЖБ(Б)):

өрт сөндіру автомобилін жүргізу жөніндегі аға нұсқаушыны, өрт сөндіру автомобильдерінің аға жүргізуші-қызметкерін, өрт сөндіру автомобильдерінің жүргізуші-қызметкерін, аға байланыс шеберін, радиотелефонистті, газ түтіннен қорғау қызметі базасының бастығын, газ түтіннен қорғау қызметінің аға шеберін, дәрігерлерді, фельдшерлерді, сондай-ақ кадр жұмысы бөлімшелерінің қызметкерлерін қоспағанда, барлық қызметкерлер;

3) ТЖМ білім беру ұйымының барлық қызметкерлері мен әскери қызметшілері;

4) азаматтық қорғаныс әскери бөлімдерінің барлық әскери қызметшілері.

2. "Б" санатындағы қызметкерлер мен әскери қызметшілер:

1) ТЖМ аппараты мен ведомстволарының барлық қызметкерлері мен әскери қызметшілері;

2) ТЖМ ТЖД:

осы қосымшаның 1-тармағының 1) тармақшасында аталған қызметкерлерді қоспағанда, барлық қызметкерлер;

3) ТЖБ (Б):

өрт сөндіру автомобилін жүргізу жөніндегі аға нұсқаушы, өрт сөндіру автомобильдерінің аға жүргізуші-қызметкері, өрт сөндіру автомобильдерінің жүргізуші-қызметкері, аға байланыс шебері, радиотелефонист, газ түтіннен қорғау

қызметі базасының бастығы, газ түтіннен қорғау қызметінің аға шебері, дәрігер, фельдшер, сондай-ақ кадр жұмысы бөлімшелерінің қызметкерлері.

Азаматтық қорғау органдары
қызметкерлері мен әскери
қызметшілерінің кәсіби қызметтік (кәсіби) және дене шынықтыру дайындығын ұйымдастыру қағидаларына
10-қосымша
Нысан

Ескерту. 6-қосымшаның оң жақ жоғарға бұрышы жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 16.06.2026 № 224 (01.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

(
бөлімшенің атауы) кәсіби дене шынықтыру дайындығы бойынша нормативтерді тапсыру
ведомысы

20____ жылғы "____" _____
_____ қаласы

№	Атағы, Тегі, аты, әкесінің аты	Лауазымы	Жасы	Дене шынықтыру дайындығы								Кәсіби дене шынықтыру бойынша бағалау
				60/100 метр қашықтыққа жүгіру		1000 метр қашықтыққа жүгіру		тартылу/ секіру / кешенді күш жаттығулары		Қайтармалы жүгіру		
				Нәтиже	Бағалау	Нәтиже	Бағалау	Нәтиже	Бағалау	Нәтиже	Бағалау	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(қызмет атауы)												
1.												

Кестенің жалғасы

Өрт-құтқару дайындығы		Өрт-құтқару дайындығын бағалау	Танысу туралы қызметкердің қолы
Оқу мұнарасының 4-ші қабатының терезесіне шабуыл баспалдағымен көтерілу / оқу мұнарасының 3-ші қабатының терезесіне орнатылған үш тізелі жылжымалы баспалдақпен көтерілу / құтқару арқанын ғимарат құрылысына 4 тәсілдің бірімен бекіту			
Нәтиже	Бағалау		
14	15	16	17
(қызмет атауы)			

(сынақ қабылдаған адамдардың лауазымдары, атақтары, тегі, аты, әкесінің аты, қолдары)

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК